بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް
ދިވެހިރާއްޖެ

ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާ

- **ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު:** 2018/HC-A/409
- **އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް:**

* **ނަން:** ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
* **ދާއިމީ އެޑްރެސް:** ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
* **އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު:** -
* **މިހާރުގެ އެޑްރެސް:** ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް

- **އިސްތިއުނާފު ރައްދުވި ފަރާތް:**

* **ނަން:** އިސްޙާޤު ޒަކީ
* **ދާއިމީ އެޑްރެސް:** [illegible]/ ރ. މަޑުއްވަރި
* **އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު:** A096730
* **މިހާރުގެ އެޑްރެސް:** [illegible]/ ކ. މާލެ

* **ރަޖިސްޓްރީކުރެވުނު ތާރީޚު:** 18 ރަބީޢުލްއައްވަލް 1440 / 26 ނޮވެމްބަރު 2018
* **ނިމުނު ތާރީޚު:** 05 ޖުމާދަލްއޫލާ 1440 / 10 ޖެނުއަރީ 2019

- **އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު އަމުރު ނަންބަރު:** 145-F(1267-2017)/2018/40
- **ނިންމެވިކޯޓު:** ކްރިމިނަލް ކޯޓު
- **މައްސަލައިގެ ބާވަތް:** ކޯޓު އަމުރު
- **ހުށަހެޅި ތާރީޚު:** 04 ނޮވެމްބަރު 2018
* **ނިމުނު ތާރީޚު:** 04 ނޮވެމްބަރު 2018

- **މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:**

ފަނޑިޔާރު ޢަލީ ސަމީރު
ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީމް
(ރިޔާސަތު)
ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް

• ދަޢުވާގެ ޚުލާސާ:

މިއީ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-F(1267-2017)/2018/40 ކޯޓު އަމުރު އެކޯޓުން ނިންމާފައިވާ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާއި ޚިލާފަށް ކަމަށްބުނެ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން އެ އަމުރު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައެކެވެ. މި އިސްތިއުނާފުގައި ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތަކީ މ. މަޑުއްވަރި، ވިލުތޫރި/ އިސްމާޢީލް އަލީ (އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު A096730) އެވެ.

• ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތައް:

01- ކްރިމިނަލް ކޯޓު ގެ ނަންބަރު 145-F(1267-2017)/2018/40 ކޯޓު އަމުރަށް ބަލާއިރު، އެ އަމުރަކީ، މ. މަޑުއްވަރި، ވިލުތޫރި/ އިސްމާޢީލް އަލީގެ މައްޗަށް ކްރިމިނަލް ކޯޓުގައި ދަޢުވާ އުފުލިފައިވާ "ޖަރީމާގެ އަމަލެއް ކުރުމަށް ރޭވުމުގެ ކުށުގެ" ދަޢުވާގައި ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން އިސްމާޢީލް އަލީ ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް 28 ނޮވެމްބަރު 2017 ވަނަ ދުވަހު ނިންމާފައިވާ އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-F(1267-2017)/145/2018/49 ކޯޓު އަމުރު ބާޠިލުކުރައްވާ، ސަރުކާރުން އިސްމާޢީލް އަލީ ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް ނިންމާފައިވާ އަމުރެއްކަން ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-F(1267-2017)/2018/40 ކޯޓު އަމުރަށް ބެލުމުން އެނގެން އޮންނަކަމެވެ.

02- ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-F(1267-2017)/2018/40 ކޯޓު އަމުރު އެ ކޯޓުން ނިންމާފައިވަނީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށްކަމަށް ބުނެ އެ އަމުރު އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން 1 (އެކެއް) ނުކުތާ ހުށަހަޅައި، އެ ނުކުތާއާބެހޭ ގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ވާހަކަ ދައްކާފައިވެއެވެ. އެ ނުކުތާއަކީ؛

- ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-F(1267-2017)/2018/40 ކޯޓު އަމުރަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނު އަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާ އާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2015 (ޓެރަރިޒަމް މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު)ގެ 22 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް ނެރުއްވާފައިވާ އަމުރަކަށްވުންކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

-03 ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-F(1267-2017)/2018/40 ކޯޓު އަމުރާއި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން އެ އަމުރު އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ނުކުތާތަކާއި އެ ނުކުތާތަކާއި ގުޅޭގޮތުން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުންނާއި، އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ފަރާތުން ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކާއި މައްސަލައާއި ގުޅުންހުރި ލިޔެކިޔުންތަކާއި، މައްސަލައާއި ގުޅުންހުރި ޤާނޫނުތަކާއި ގަވާއިދުތަކަށް ބަލާއިރު އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ސާފުކޮށް ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

-3.1 ފުރަތަމަ ނުކުތާ: އިސްތިއުނާފުކުރެވިފައި މިވާ ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-F(1267-2017)/2018/40 (04 ނޮވެމްބަރު 2018) ކޯޓު އަމުރަށް ބަލާއިރު، އެ ކޯޓު އަމުރަކީ ރ. މަޑުއްވަރި، ވިލުނޫރި، އިސްމާޢީލް އަލީ، ޓެރަރިޒަމުގެ އަމަލެއް ކުރުމަށް ރޭވުމުގެ ކުށުގެ ތުހުމަތުގައި، މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށް ނުރައްކާތެރިވާނެކަމާއި، ފިލައިގެން ގޮސްފާނެކަމާއި، މައްސަލާގެ ހެކި ނައްތާލާނެ ކަމަށް ބުނެ 28 ނޮވެމްބަރު 2017 ވަނަ ދުވަހު އިން ފެށިގެން ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1267/Cr-C/2017 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ރިމާންޑް [illegible] ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް އަމުރުކުރައްވާ ނެރުއްވާފައިވާ ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-F(1267-2017)/145/2018/49 (28 ނޮވެމްބަރު 2017) ކޯޓު އަމުރު ބާތިލުކުރައްވައި [illegible] [illegible] އަދި ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް ނުވަތަ [illegible] އަމުރުކުރުމަށް އެދިގެން [illegible]

3.2 ދެވަނަ ނުކުތާ: ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައިވާ ޖިނާއީ ބަންދާއިމެދު ގޮތެއް ނިންމުމުގައި ވަސީލާތު ބަލަންޖެހޭ ސަބަބުތައް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާ އާއި ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު)ގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމާއި، އެ ގޮތުން ކުރުމުގެ ބުނުމުން ސަރަޙައްދުން ޖަހާލާފައި އެއްވެސް މީހެއް ސަބަބަކަށްޓަކައި ކުށް ސަބަބުތަކުން އެފަދަ ބަންދުގައި ބަހައްޓަންޖެހޭ ނުވާނެކަން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނު އަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާ ގައި ބަޔާންކޮށްގެންވާކަމާއި،

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާއާއި އެއްގޮތަށް ޖުމްލަ ބަންދުކުރުމުގައި ތުހުމަތު ކުރެވޭ ކުށް ސާބިތުކުރުމަށް ކާފީ ހެކި ހުރުމާއި، ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުށުގެ ނަތީޖާއިން މުޖުތަމަޢަށް ނުރައްކާ ކުރާނެ ހާލަތެއް އޮތުމާއި، އަދި ޝަރީޢަތުގެ މަރުހަލާގައި ހާޟިރުނުވާނެކަމަށް ބެލެވުމާއި، ހެކި ނައްތާލުމާއި، އަދި ހެކިވެރިންނަށް ނުފޫޛު ފޯރުވުމާއި، އިތުރު ކުށެއް ކުރާނެކަމަށް ބެލެވޭ ނަމަކަށް ބަންދުގައި ބަހައްޓަން ހުއްދަވާކަމަށް ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/SC-A/19 ޤަޟިއްޔާގައި ބަޔާންކޮށްފައި އެބަހުރިކަމާއި،

ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި ހައްޔަރުކުރެވޭ މީހުންގެ ބަންދާއިމެދު ގޮތެއް ނިންމުމުގައި ވަޒަންކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތައް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އަށް ބަލާއިރު އެކަމަށް ބަލާނީ ސަބަބުތަކާއި، ބަންދުކުރުމުގެ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ 4 ސަބަބު

1- އެކަން ބަންދުގައި ބަހައްޓާ ނޫނީ ފިލާދާނެ ނުރައްކާ

2- އެއްވެސް ސަބަބަކުން ނުލާ ދުރުކުރުން

3- އެކަން ކަމާބެހޭ ހެކިން ދުރުކުރުން

4- އެކަން ސަބަބުތަކާއިރު ބަންދުން ދުރުކުރުން

ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހާގެ ބަންދާއިމެދު ކޯޓެއް ނިންމުމަށް ހުށަހެޅުމުން އޭނާގެ ބަންދާއި މެދު އިސްވެ ބަޔާންވެދިޔަ ގޮތްތަކުގެ ތެރެއިން ގޮތަކަށް ނިންމުމުގައި [illegible] [illegible] ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުށުގެ ބާވަތާއި، ކުށުގެ ކުޑަ ބޮޑުމިނާއި، ކުށް ކޮށްފައިވާ ގޮތާއި، ކުށްކުރުމުގައި އަނިޔާވެރިކަން [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] ހުށަހެޅިފައިވާ ހެކީގެ ބުރަދަނާއި، އޭނާގެ ކުށުގެ ރެކޯޑާއި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 59 ވަނަ މާއްދާއިން އެނގޭކަމާއި،

ކުށުގެ ތުހުމަތުގައި ހައްޔަރުކުރެވިފައިވާ މީހާގެ ބަންދާމެދު ނިންމުމުގައި، އާންމުން ނިސްބަތުކުރުމުން ކުށް ކުރިކަމަށް ތުހުމަތުކުރުމަށް ސަބަބެއް ހުރި [illegible] [illegible] [illegible] އަ މައްސަލައިގެ [illegible] [illegible] ނުވަތަ ހާލަތެއް [illegible] ހުރި [illegible] [illegible] ކަމަށް، ނުވަތަ ޝާހިދުން [illegible] ކަމަށް، ނުވަތަ [illegible] ކަމަށް، ނުވަތަ މުޖުތަމަޢުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އެފަދަ މައްސަލައެއް [illegible] ކޮށްފައިވާ [illegible] [illegible] [illegible] ބަލައިގެން [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އިން އެނގެން އޮންނަކަމެވެ.

-3.3 ތިންވަނަ ކަމަކީ: ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2015 (ޓެރަރިޒަމް މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު) 6 ވަނަ މާއްދާއިން ފެށިގެން 17 ވަނަ މާއްދާގެ ނިޔަލަށް ހުރި ކުށްތަކުގެ ތެރެއިން ކުށެއްކުރިކަމުގެ ތުހުމަތުކުރެވޭ މީހާ ބަންދުގައި ބަހައްޓައިދިނުމަށް ފުލުހުން ނުވަތަ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ކޯޓުގައި އެދި ހުށަހެޅުމުގައި، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޝަރުޠުތައް ފުރިހަމަވާނަމަ، [illegible] [illegible] ސަލާމަތަށް ނިސްބަތުން ތުހުމަތުކުރެވޭ މީހާ ބަންދުގައި ބަހައްޓަން [illegible] [illegible]، ޓެރަރިޒަމް މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 26 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އިން އެނގެންއޮތުމާއި،

އަދި ބަޔާންކުރެވި ދިޔަ ހާލަތްތަކުގެ ތެރެއިން ހާލަތެއް ވުޖޫދުގައިވޭތޯ ކަނޑައެޅުއްވުމުގައި ކޯޓުން ބައްލަވަންވާނީ، އެމީހަކީ ޖިނާއީ ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި ކުރިން ހައްޔަރުކުރެވިފައިވާ މީހެއްކަމާއި، އެފަދަ ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި ކުރިން އެމީހާގެ ދަޢުވާ ކުރެވިފައިވޭތޯއާއި، ފުލުހުންގެ އިންޓެލިޖެންސް ރިޕޯޓުގައި އެމީހާއާއި ގުޅޭގޮތުން ހުށަހަޅާ މަޢުލޫމާތާއި، އަދި ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހާލަތްތަކާ ގުޅޭގޮތުން ފުލުހުން ހުށަހަޅާ މަޢުލޫމާތުގެ މައްޗަށް ބަލައި، އެއިން ހާލަތެއް ވުޖޫދުގައި [illegible] ޤާނޫނުގެ 26 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އިން އެނގެން އޮންނަކަމާއި،

އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ކޯޓު އަމުރާއި ގުޅިގެން ހުށަހަޅާފައިވާ ލިޔެކިޔުންތަކަށް ބަލާއިރު، ހ. [illegible] ހުކުމުގެ [illegible] އެނގެން އޮންނަކަމާއި،

[illegible] އެނގެން އޮންނަކަމާއި، [illegible] 26 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށް [illegible] ބަލާއިރު، [illegible] ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހާލަތްތަކުގެ ތެރެއިން ހާލަތެއް ވުޖޫދުގައިވާކަން [illegible] ހ. [illegible]

[illegible] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-F(1267-2017)/2018/40 (04 ނޮވެމްބަރު 2018) [illegible] އަދި [illegible]

ބާވަތަކާއި ހުށަހެޅިފައިވާ ހެކި ދޭހަވާފައިވާ މައްސަލައިގެ ތަފްސީލު ނުވަތަ ކަންކަމުގެ މައްޗަށް ރިޢާޔަތްކުރުމުން އިސްމާޢީލް އަލީގެ ބަޔާންކުރު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން ގޮތެއް ކަނޑައަޅަންޖެހޭނެކަމުގައެވެ.

ޙުކުމް:

ދެންފަހެ، އިސްވެ ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތަކަށް ބަލާއިރު ކަންކަން އެގޮތަށް ހުކުމުން ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-F(1267-2017)/2018/40 (04 ނޮވެމްބަރ 2018) ކޯޓު އަމުރުގައި ރ. މަޑުއްވަރި، ވިލުދޮށި އިސްމާޢީލް އަލީ ސަރުކާރުން ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް ނިންމާފައިވާ ނިންމުން ބާޠިލުކޮށް ކަނޑައަޅައި، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ނަންބަރު 1120/ސރސ/2583/2017 ދަޢުވާ ހުށަހަޅާ ފޮނުން އިސްމާޢީލް އަލީގެ މައްޗަށް ކްރިމިނަލް ކޯޓުގައި ދަޢުވާ އުފުލިފައިވާ ޖަރީމާގެ އަދަދެއް ކުރުމަށް ހުކުމުގެ ކުރުގެ ދަޢުވާގެ ސަބީލެއް ނިމުނުކަން ރ. މަޑުއްވަރި، ވިލުދޮށި އިސްމާޢީލް އަލީ (އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު: A096730) ދިރިއުޅޭ ޖަރީމާއެއްގައި ބަންދުގައި ބަހައްޓައިގެން ކޮމިޓީން ކަނޑައެޅިފައި ސަރުކާރުގެ މައްޗަށް އަމުރުކުރުމުން، މިފަދައިން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ބެލި ފަނޑިޔާރުން އިއްތިފާޤުން ޙުކުމްކުރީމެވެ.